

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bűnügyi nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.
Felelős szerkesztő és kiadófelügyelő:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50
Egy óra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr. a vasárnapi szám 15 kr.

A zombori nemzeti párt és a főispáni installáció.

A zombori nemzeti párt végrehajtó bizottsága pártelnöke Szemző István elnöklelte alatt f. hó 27-én értekezletet tartott a közeli főispáni installációban való részvétel tárgyában s egyhangulag elhatározta, hogy az ünnepélyességek rendezésében, miután a főispán állásánál fogva a kormány bizalmi férfia, activ részt nem vesz, az ünnepélyességeken u. m. a bevonulásnál, a közgyűlésen és abanketten azonban meg fog jelenni, mert bizik abban, hogy a főispán a kezébe letett hatalmat a törvényeknek megfelelőleg fogja kezelni, s nem fog azzal a pártpolitika érdekében visszaélni.

Az új főispán.

Nem viseltetünk egy cseppnyi bizalommal sem a Bánffy-kormányhoz. Minthogy pedig a főispánok a kormány legbizalmasabb emberei: e szempontból reánk nézve egészen közömbös dolog az, hogy ma X, holnap pedig Y. az új főispán.

Ez a mi álláspontunk első sorban.

A mi ezután következik, az nem jelentéktelen s nem is kicsinylendő körülmény. A főispán lehet hű s bizalmas embere a kormányának, de nem szükségképp politikai ágense. Lehet tehát önértetes főispán, önálló államférfi karakter, független közigazgatási programmal, melynek legfőbb tartalma az, hogy: *becsületes közigazgatást terem.*

Ebben őt nem gátolja kormánypártisága, s nem feszélyezi a kormánynyal vállalt szolidaritása.

Tisztességes felfogás úgy hozza magával, hogy senkiről rosszat ne tetelezzünk föl, mielőtt arról meggyőződést szereztünk volna. Tisztesség okáért mi abból indulunk ki, hogy dr. Vojnits István önértetes főispán, önálló államférfi karakter s független közigazgatási programot kíván megvalósítani.

Föl kell róla azt tennünk azért is, mert első ténye, Schmausz Endre eltávolítása, arra vall, hogy a vármegyét lábra akarja állítani.

Schmausz Endrét kinevezetté szabadkai főispánnak s így azzal szépen s ügyesen végezett. Hátra van most a sok üres és léha elem, melyből a vármegyei közigazgatás szaturálva van.

Hányat kell még kialakbólítani, hogy friss vér csörgedezzen a petyhüdt erekben?!

Közel a vármegyei restauráció; tehát mindjárt a főispánság legelején módjában áll oly tényekkel demonstrálni akcióképességét, melyekből meggyőződhetünk, hogy nyereség reánk *ellenzékre* is.

Mert mi cseppet se örülünk olyan főispánoknak, akik egyebet se cselekszenek, mint képviselői mandátumért tesznek-vesznek, csereberélnek s zsbivásárt ütnek a közigazgatás csarnokaiban.

Ellenben nincs kifogásunk az ellen, hogy a főispán hive legyen a kormányának, ha egyszersmind hive a politikai tisztességnak is.

Dr. Vojnits Istvánról föltesszük, hogy politikai értelemben is honett, s tetőtül-talpig gentleman. — Ha föltetésünk való: akkor tiszta szívből üdvözöljük.

S nem akarunk egy percig se kételkedni benne. — Igaz ugyan, hogy a kormánypárti uszály-hordók serege már most is üdv-üvöltéssel veszi körül s aligha fogja megengedni, hogy az ellenzék is hozzá férkezék, hogy őt a közigazgatás javítása érdekében informálja, de ebből nem kovácsolunk az ő személye ellen semminemű ódiutum.

Megleszünk mi így is, szép csendben, távolról szemlélői annak a kalamájkának, melyet a szervilizmus lejt el szemei előtt, s vegye tudomásul, hogy főispáni installációját rokonszenv s tisztelet kíséri innen — az ellenzékéről is.

Csak válják be annak, a minék ígérkezik s nekünk semmi kifogásunk nem lesz az ellen, hogy poharunkat nem kocintjuk össze az övével.

Azért mi is szívből mondjuk az isten hozottat!

Főispáni installáció.

E cím alatt most rovatot kell nyitnunk, melyben regisztráljuk dr. Vojnits István megyei s városi főispánunk beigtatási ünnepélyének egyes érdekesebb phasisait.

A kinevezésről hivatalos értesítés a megyei alispán s városi polgármesterhez vasárnap érkezett.

Ennélfogva hétfőn deputáció ment úgy a vármegye, mint a város részéről Szabadkára, hogy az új főispánt üdvözölje.

A megye részéről: Schmausz

Endre, mint szabadkai főispán s mint még föl nem mentett kormányzó alispán, Karácsony Gyula főjegyző, Mihályi János árvaszéki elnök, dr. Molnár Károly főügyész, dr. Pávlovits Simon főorvos, Városi Károly s Késmárky Béla főszámvevők, dr. Buday Pál főispáni titkár, Popovits Sebő főlevéltárnok s Tárcazi Dezső főszolgabíró.

A város részéről: Schlagetter Gyula polgármester, Vukicsevits Péter tanácsnok, Gyurisits György főjegyző, Thurszky Jenő, Dekker Pál s dr. Gertinger Pál tanácsnokok.

A szabadkai tisztelgésekről a következőket írják lapunknak:

A küldöttség Szabadkára érkezve, a „Bárány“ czimű vendéglőbe szállt, hol váratlan meglepetés érte Schmausz Endrét. A szabadkai városi hatóság ugyanis megtudva odaérkezését, Mamuzsits Lázár polgármester vezetésé alatt tisztelgett az új főispánnál, üdvözölve őt a város falai között, mire Schmausz röviden válaszolt. A küldöttség d. e. 11 órakor tisztelgett Vojnits István főispánál, hol Schmausz Endre kormányzó alispán tolmácsolta a megyei tisztikar örömét a kinevezés ténye fölött. Utána Schlagetter Gyula mutatta be a városi tisztikart s Vojnits István rövid beszédben megköszönte az előzékenységet, melyet a tisztikar irányában tanusított. Kérte már ez alkalommal, hogy a tisztikar époly buzgósággal s odaadással kövesse intenióit, mint elődjét követte.

Délben szíves ebédet adott a főispán vendégeinek, mely alkalomból Karácsony Gyula mondott emelkedett szellemű fölköszöntőt a főispánra. Utána dr. Vojnits István főispán üdvözölte utódját a leendő szabadkai főispánt, s nyomban Vermes Béla szabadkai orsz. képviselő folytatta az üdvözlést a város polgárai nevében. Schmausz röviden megköszönte a személye iránt irányuló előzékenységet. Az ebéd d. u. 5 óráig tartott, mely után a küldöttség a főispán életetése között eltávozott s még az esti vonattal városunkba visszatért.

Az installációs ünnepet egy végrehajtó bizottság állapította meg. Hogy ezen végrehajtó bizottság hogy alakult meg, arról nincs tudomásunk. Szokás ilyenkor az illetékes tényezőket az értekezletre meghívni s kikérni véleményüket.

Törvényhatóságokban ugyanis a törvényhatósági tagok az első fakto-

rok, nem pedig az azok által megválasztott tisztviselők.

A vármegyénél már működik ez a végrehajtó bizottság s programját a „Bácska“ czimű lapban közre is bocsájtotta.

A „Bácskát“ból megtudtuk, hogy az új főispán e hó 31-én érkezik városunkba.

Eléje mennek Szabadkára Karácsony Gyula főjegyző, Latinovits Pál, dr. Molnár Károly, dr. Pavlovits Simon, Piukovich József, Szechenyi József, Szemző Gyula, Városi Károly, Vukicsévits Péter, Fejér Gyula, Bittermann Nándor, Gräff Nikáz és Kupuszárevits Lyubomir.

Az első fogadtatás Bajmokon lesz, hol az almási járás nevében Deák Zsigmond főszolgabíró fogja a főispánt üdvözölni a járási tisztaiar élén.

Nemes-Militicsen Tárcazi Dezső zombori főszolgabíró üdvözi.

Zombor szab. kir. város nevében Schlagetter Gyula polgármester fogja üdvözölni.

A vármegyei palota küszöbén a megye törvényhatósági bizottsága várja el a főispánt.

Este fátylasmenet rendeztetik, melyen házi-zredünk zenekara fog játszani.

A diadalkapukat négy helyen állítják föl u. m.: Szemző Gyula parkjánál, a Vuits-háznál, a Koszanitsarkon és a Falziona-sarkon.

Egy nagyszámu lovas bandérium a város s megye zászlóit fogja lobogtatni.

Megérkezés alkalmából üdvözlő szónoklatok tartatnak.

Igy rendezte ezt a végrehajtó bizottság.

Másnap a templomi szokásos ünnepélyességek után a vármegyei diszközgyűlés fog megtartatni.

Főispán le fogja tenni az esküt s székfoglaló beszédet tart.

Utána Karácsony Gyula s Latinovits Pál tartanak üdvözlő beszédet, (gondolja a Bácska; mert nincs kizárva, hogy más is beszédet óhajt s fog tartani.) Azután a város tart diszközgyűlést, melynek programja még nincs megállapítva. Reméljük, hogy ez iránt az ellenzék is megkérdezték. Azután a szokásos tisztelgések következnek különböző testületek s hatóságok részéről. D. u. két óraker diszebéd lesz a Vadászkiirt emeleti termeiben. Meghívhatnak Szabadka, Baja s Ujvidék törvényhatósága.

Van egy végrehajtó főbizottság. Honnan állott elő, nem tudjuk, örvendünk azonban, hogy van.

E főbizottság áll: Karácsony Gyula elnöklele alatt dr. Molnár Károly, Városi László, Koczkar Zsigmond s dr. Gertinger Pál urakból.

A hivatalos lap.

Ritkán kelt a hivatalos lap érdeklődést országsszerte. Kinevezései is csak partikuláris érdekek bírnak. Igy a vasárnapi szám reánk bácskaikara nézve tartalmazott érdekes újdonságot két hírével, melyek daczára annak, hogy régen köztudomásuak voltak, — mégis e közlés által váltak érdekesekké.

E két hír szó szerint így hangzik:

I.

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Vojnits István Baja és Szabadka városok főispánját, Szabadka város főispáni állásától való felmentése és Baja város főispáni állásában leendő meghagyása mellett, Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város főispánjává kinevezem.

Kelt Lainzban, 1895. évi június hó 6-án.

Ferencz József s. k.

Perczel Dezső s. k.

II.

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Schmausz Endre Bács-Bodrogh vármegye alispánját Szabadka szabad királyi város főispánjává kinevezem.

Kelt Ischlben, 1895. évi július hó 8-án.

Ferencz József s. k.

Perczel Dezső s. k.

Dr. Vojnits István.

Az új megyei s városi főispán élettrajzi adatait a következőkben összegezhetjük: Dr. Vojnits István Szabadkán született 1856. évi augusztus hó 18-án, tehát ma mindössze 39 éves. Tekintélyes és gazdag család sarja, mely a szabadkai közélet terén váltig szerepet vitts családi összekötések által az ország legelőkelőbb férfiaival rokonult.

A nemességet „bajsa“ előnévvel még 1741-ben nyerte Vojnits István és János. A család tagjai közül Vojnits Fábrián és Antal vármegyénket is szolgálta.

Néhai Vojnits Lukács, a főispán atya egyike volt a legnépszerűbb bácskai gentryknek, ki egy czyklus alatt orsz. képviselő is volt. Anyja kamjonkai Szemző Jozefa, a nagytekintélyű Szemző-család tagja, nővére Szemző István bácskamegyei ellenzéki pártelnöknek.

E körülményt szerencsés véletlenek tekintjük, s úgy véljük, hogy ez fogja megvetni alapját ama társadalmi békének, mely után a bácska intelligencia évtizedek óta hiába áhii

TÁRGYA.

A jövőendő század fürdője.

A „Zombor és Vidéke“ eredeti tárczája.

Van itt nem messze tőlünk egy csinos község, mely valamikor kendertermelésről volt híres, manap pedig néhány más községgel egyetemben hités tanukat termel nagy bőven. Nemrég kétkerekű gyaloglovason benéztem Tanufalvára és meglehetősen meglepődtem az ott tapasztalt nagymérvű építkezési kedvtől, minden harmadik-negyedik udvarban több szind, sőt helyenként több ezer kongó téglá van felhalmozva; az istállók nagy része lerontva, hogy belőlük lakó-szobák készüljenek, többrendbeli fenyőszál a gyalogutak mellett, sőt nem kevés helyen majdnem padlásig nyúló építő-állványok is láthatók.

A meglepődésből alig ocsudtam fel, beleestem a legmélyesgesebb kíváncsiságba. Hamarosan meginterpelláltam a két kis bírót és a nagy keresmárost, hogy valjon mi oka, mi czélja vagyon ennek a nagy meretű építkezésnek, de a falu három mindentudója egyhangulag oda nyilatkozott, hogy ők csak a törvény előtt szótktak vallani. Lehetetlen volt az arczokról a pontosan kipeézett titoktartást le nem olvasnom, de hogy juszak a dolog nyitjára? Ez volt a bökkenő. Rettenetes találokonyagság ezen az akadályon is átsegített, mert szerényseg nem esik mondván, kitűnő szimatom van a titkos dolgok fölfedezésében. Akárhányszor meg-

történt már velem, hogy ha valaki nem felelt 5—6 kérdésemre, rögtön észre vettem, hogy az illető valakinek a homloka mögött valami titok lappang. Kíváncsiságom ösztökélt, találokonyagságom nem hagyott békében, és ösztönöm csakhamar a lehető legbiztosabb nyomra terelt — a patikárius boltjába. Előbb vettem egy darab szagos szappant, egy fogkefét, husz fillér ára rovarport, 10 gramm fogport, 10 fillér ára légyölő forgácsot, egy doboz bajuszpedrőt, egy skatulya szoba füstölőt és megittam két kupicza tiszta krumpli szeszből párolt három és fél csillagos konyakot. Ilyeténképen a patikáriusomat felkenyereztem, ő pedig elbájoztatva ettől a szokatlanul busás bevételől egy hercegovina-czigarettivel engem lekenyerezett. Beszédbe eredtünk, óvakodtam az építkezéstől és inkább a patikából jövedelmzőségéről eresztettem meg néhány szellemtől szikrázó megjegyzést, pl. hány száz percent a tiszta haszon, meg lehet-e élni a patikából, avagy kenyér és pecsenye is szükséges-e még hozzá stb. stb. Ez én patikáriusom belemelegedett a beszédbe, különösen miután nagy önfeláldozással szintén bekapott vagy másfél kupiczára valót saját gyártmányu eredeti francia konyakjából. Csak ugy dött a szó belőle, de miután, sok beszédnek sok az alja, hát csak arra szorítokozom, a mi engem fényesen felvilágosított. A tanufalvi patika néhány évtized mulva tízszeres forgalmat fog csinálni a nélkül, hogy a recepteket több mint 33 százalékkal magasabban taksálja a rendesnél; mert — itt előre hajoltam, hogy jobban halhassak — Tanufal-

va rövid idő mulva — világfürdő lesz.???

Hja, ne tessék a sósárra gondolni, szónokolt a patikárius, a jó levegőre sem, de még a zöld tengerinket sem adjuk oda fürdőnek, hanem egyszerűen a statisztika alapján építjük fel fürdőnket. No, erre őszintén szólván kíváncsi vagyok, mondám, nem titkolhatván tovább felindulásomat.

Semmi sem egyszerűbb ennél. Talán tetszik tudni, hogy aranylag több leány születik, mint fiú, az is bizonyos, hogy minden leány férjhez akar menni, de mindezeknél még sokkal bizonyosabb más két tény dolog, az egyik, hogy Tanufalván mindenféle rangu fiatal ember legkésőbb 1—2 év mulva megnősül a másik, hogy olyan patientfériki, mint Tanufalván, sehol a világon nem találhatok. Nos kérem, mi következik ebből? En határozottan bamba arczot vágtam erre a kérdésre, de mégis megembereltem magam és kiböktem, hogy hat mind boldog családi életet élhetnek.

Kétségkívül, de az üzleti részre nem tetszik speculálni, őszintén bevallottam, hogy nekem nem tetszik. Pedig egyszerű, mint a Kolombusz tojása. Az újonnan épített lakásokba csupa fiatal embereket telepítünk. Ezek 4 hét alatt teljesen akklimatizálódnak. Azután ismét építünk lakásokat a tyuk és a libaólkából, oda csödtjük a lányokat, ezek mind férjhez mennek, lesz hegyen-völgyön lakodalom és mi a szép hasznót csendesen zsebre rakjuk. Ah! most értettem, de sietnem elparipáznai onnan, mert hála az istenneknek, nekem még nincs anyósom, hanem Tanufaiva világfürdő lesz — az bizonyos.

toz, melyet a politikai pártharcok dultak föl.

Vojnits Istvánnak könnyű lesz a pártpolitikát a társadalmi érintkezés köréből kiirtani, az ellenzéken pedig eddig se mulott hogy a társadalmi béke helyreálljon. A politikai elvekhez való hűség ugyanis nem zárja ki a társadalmi együttműködést.

Dr. Vojnits István iskoláit részben Szabadkán, részben Budapesten fejezte be. Hét évvel később az államtudományok tudorává lön. A közpályát Zomborban a vármegyénel kezdte meg, hol 1882-ébben, mint tiszteletbeli aljegyző, néha napján, hivatalába is benézett. Komolyan csak 1889-ben fogott hozzá hivatásához, midőn valóságos aljegyzővé választott. Már első fölléptékor benne látta a közvélemény Bácsmege jövendő főispánját, a mely állásra részint vagyoni, részint családi körülményei egyenesen praedestinálni látszottak. Mint aljegyző szorgalmasan referált a közgyűléseken s meglátszott munkásságán a gondolkodás mélysége s az igazi műveltség.

Mert Vojnits István daczára gazdagságának s a bácskai ősi szokásoknak, sokat görnyedt írásztala föllött s tanult.

Az ő olvasottsága messze fölötte áll ama chablonoknak, melyek nálunk a gazdag gentryt jellemzik. — Vojnits István szeretett tanulni és kedvvel olvasgatótt, a mit mint orsz. képviselő is tudott értékesíteni. Mert 1887-ben a hodsági kerületben orsz. képviselővé választatván, majd két czykluson át képviselte e kerületet. Két év előtt szabadkai s bajai főispánna neveztetvén ki, letette mandátumát.

Tapintatának s diplomatiai ügyességének fényes tanujelül szolgál az a körülmény, hogy Szabadkán mind e máig közbecsülés s általános szeretet tárgya.

Kevés főispánról mondhatják azt el Szabadkán, hol a pártviszonyok a legviszásabb helyzeteket teremtik meg.

It Bácsmegeében súlyosabb feladat nehezedik vállára. Bácsországot kormányozni vagy tapintat s még több körültekintés kívántatik. A vármegye nem a kormánypárté, hanem a polgárok összesége pártkülönbség nélkül. A multban pedig csupán az prosperált, a ki testestül-lelkestül a kormánypártira esküdött. Sajtó, közvélemény, közigazgatás és társadalom a főispán szemében csak akkor létezett, hogy ez mily eltévesztett politika volt, mutatja a mostani társadalmi disszólaltság.

Reméljük, hogy a multból dr. Vojnits István tanult s tapasztalatait értékesíteni fogja.

E hitben mi is üdvözöljük Bácsmege s Zombor sz. kir. város új főispánját!

Schmausz Endre szabadkai főispán életrajza.

Schmausz Endre Apatinban született, 1841. évi febr. 27-én. Az első gymnasialis

osztályt Kalocsán végezte, a hol sikerrel tette le a felvételi vizsgát és 1849–50-ik tanévben rendes tanulóvá vétettet fel. Az első gymnasiumot kitünő sikerrel letévén, edes atya a német nyelv elsajátítása végett Vinkovcára adta, az akkoriban fenálló „Oberschule“-ba. Kitünő bizonyítvánnyal haza térve, a következő évben a bajai főgymnasiumnak lett rendes tanulója. Mint gymnasista tevékeny munkásságot fejtett ki az akkori bajai főgymnasiumi ifjuság által kiadott szépirodalmi munkák szerkesztésében, melyekben ő maga is szépirodalmi munkákat írt. Az érettségi vizsgálatot a bajai főgymnasiumnál 1859. július 30-án tette le kitünő eredménnyel. 1859. év október havában a bpesti tudomány egyetem jogi karának rendes s szorgalmas hallgatója lett. A négy évi jogi tanfolyamot bevégezvén, Eleőd Józsa és Zboray Béla bpesti ügyvédeknek praktizált, és az ügyvédi vizsgálatétele után a kir. táblánál mint felesketett juratus dolgozott. Az ügyvédi vizsgát 1865. évben tette le s a következő év augusztus 1-én Apatinban ügyvédi irodát nyitott. Előzőekeny és lekötelező modora, valamint szellemi tehetsége irodáját csakhamar keresetté tette. Nagy érdemeket szerzett az által, hogy egyletek és közhasznú intézetek alapítása körül fáradozott, ő alapította a kaszinó együletet, az apatini takarékpénztárt, az apatini polg. iskolát. Az ő érdeme az, hogy 1874. évben Apatinban iparkiallítás volt. Ő volt a kiallítás védnöke. Rövid időre rá vármegyei tb. ügyészé lett kinevezve.

A politikai pályára 1872-ben lepett, a mikor is az apatini választókerületben deák-párti programmal Kürthy István ellenjelölttel szemben országgyűlési képviselőnek választották meg. Ezt a kerületet három cikluson át képviselte. Nagyon szorgalmas tagja volt a háznak s a jogügyi bizottságnak többször fontos javaslatok alkalmával előadója is volt.

Az 1881 évi febr. 10-én megtartott közgyűlésen Schmausz Endre alispánna lett. Ő Felsege a király 1885. évben a III. osztályu vaskorona-rendet adományozta neki. Legfőbb érdeme az, hogy 10-nál több arvédelmi társulatot alapított. A vármegyei gazdasági egyesületnek és történelmi társulatnak elnöke volt. Elnöke a vármegyei tűzoltó-szövetkezetnek, tanitói egyesületnek a zombori polgári kaszinó együletnek és a zombori közös kultur-egyesületnek tagja. 1885. évben nőt vete Czirfusz Ferencz kir. tanácsos, nyug. tanfelügyelő leányát, ki 1894. évi július hó 26-án hosszas szenvedés után elhunyt.

Az új szabadkai főispánna Szabadka város törvényhatósági tisztikara f. hó 17-én tisztelgett Zomborban Mamuzsis Lázár polgármester vezetés alatt. Az üdvözöl beszéd elhangzása után Schmausz magas szavakban köszönte meg a lekötelező figyelmet s meghívta a küldöttséget ebédre, melyen a megye-tisztviselői kar is részt vett. A küldöttség az estü vonattal visszautazott Szabadkára.

Az egyházközpolitikai törvények végrehajtása.

(Folytatás.)

Minden oly bejegyzésben, mely írásbeli bejelentés, jegyzőkönyv, hivatalos közlés vagy hatósági meghagyás alapján történik, erre a körülményre a bejegyzésben az irat számának és keltének megjelölése mellett hivatkozni kell. Magának a bejegyzésnek renszert nem szükséges szó szerint tartalmaznia az írásbeli bejelentés, jegyzőkönyv, hivatalos közlés, hatósági meghagyás szövegét, hanem csupán az abban foglalt azon adatokat, melyek a bejegyzés tárgyát képezik. Mindazonáltal, ha az írásbeli bejelentés, jegyzőkönyv, hivatalos közlés vagy hatósági meghagyás akkép van szövegeve, hogy csak a szükséges adatokat tartalmazza és szó szerinti bejegyzésre alkalmas, a bejegyzést szó szerint is lehet, a különösen előirt esetekben pedig szó szerint kell megtenni.

Ha az írásbeli bejelentés, jegyzőkönyv, hivatalos közlés vagy hatósági meghagyás nem tartalmazza mindazokat az adatokat, melyeknek bejegyzését a törvény előírja, az anyakönyvvezető az illető hatóságot avagy bíróságot a bejelentés, jegyzőkönyv, közlés vagy meghagyás pótlása iránt keresi meg és csak ennek megtörténte után teljesíti a bejegyzést. A válasz megérkezéig függőben tartott írásbeli bejelentés a 30. §. szerinti nyilvántartásba bevezetendő.

38. §. Ha valamely születést vagy halálesetet három hónapon túl terjedő késedelemmel jelentenek be, ezen bejelentés alapján az anyakönyvvezető a bejegyzést nem fogantositja, hanem az A. T. 18. §-ához képest az esetet a közvetlen felügyelő hatóság haladéktalanul bejelenti és csak a felügyelő hatóság engedélyének megérkezésekor teszi meg a bejegyzést, a minek alkalmából a szóbeli bejelentést tevő megidézendő.

A bejegyzésben hivatkozni kell a felügyelő hatóság engedélyére.

39. §. Az anyakönyv másodpéldányba, a míg az az anyakönyvvezetőnél van, a bejegyzést mulhatlanul agyanazon napon kell teljesíteni, melyen az az első példányban történt. A másodpéldányba való bejegyzésnek szóról-szóra egyeznie kell az első példányban foglalt bejegyzéssel. A két példányba való bejegyzés között mindössze az a különbség, hogy miután a másodpéldányban foglalt bejegyzés az első példányban foglaltak hiteles másolata, a másodpéldányban foglalt bejegyzést a felek nem írják alá sajátkezűleg. A másodpéldányba tett minden bejegyzést az anyakönyvvezető a hitelesítési záradékkal ellátni és a záradékot sajátkezűleg aláírni köteles. A hitelesítési záradék, melynek szövegét a jelen utasítás 20. §-a írja elő, az úrlapon nyomtatva található, az anyakönyvi lap szélén (tisza felén) történő bejegyzésekre pedig írásban vezetendő rea.

Ha a másodpéldányba olyankor kell bejegyzést tenni, midőn az már a törvényhatóság levéltárába be van szolgáltatva, akkor az anyakönyvvezető ezen bejegyzést ugyanakkor midőn az elsőpéldányban megtette, szóról-szóra lemásolja, hitelesíti és ezen hiteles másolatot közvetlenül a törvényhatóság első tisztviselőjéhez azonnal beszolgáltatja.

40. §. Az anyakönyvek mindkét példányát évenként december 31-én lezárandó. A záradék, melyben az anyakönyvben foglalt bejegyzések számat ki kell tüntetni, közvetlenül az utolsó bejegyzés után következik ilyen alakban:

születési

„Az 189... évről szóló házassági anyakönyv
első példányát 126 (százhuszonhat.)
bejegyzéssel ezenel lezárom.
(Kelet helye és ideje.)

(Aláírás.)

anyakönyvvezető.”

A bejegyzések számának kitüntetésénél csak az alapbejegyzések veendő figyelembe, köztük azok az alapbejegyzések is, melyek az úrlap nyomtatott szövegének felhasználhatlansága miatt a lap szélére vannak írva. A lap szélén foglalt helyesbítések, utólagos bejegyzések és kiigazítások, valamint 12. §-ának utolsó előtti bekezdése) alapján elrendelt módosító bejegyzések, a melyek különben sem bírnak külön folyó számmal, a bejegyzések számának feltüntetésénél nem vétetnek számba.

41. §. Ha az anyakönyv első példány több evre terjedő bejegyzéseket tartalmaz, akkor az egy évben előfordult bejegyzések lezárása után a következő évi bejegyzések 1 folyószámmal kezdve tovább folytatattanak, míg az anyakönyv meg nem telik.

Ha az egy évben előforduló bejegyzések száma oly nagy, hogy azok egy kötetbe nem ferenek, akkor a mint egy-egy kötet megtelik, az külön lezárandó a következő alakban:

*) A szám csak példaképen van említve.

születési
Az 1.....évről szóló házassági anya-
halotti
első köte-
könyv első példányának jelen második
600 (hat száz) bejegyzéssel ezennel
300 (három száz) lezáróm.
(Kelet helye és idete.)

(Alíráás)
anyakönyvvezető.

A következő kötetben a bejegyzéseket az előző kötet utolsó bejegyzésének száma után következő számmal kell folytatni.

42. §. A szabályszerűen lezáró második példányt az anyakönyvvezető január hó 15-ig a közvetlen felügyelő hatósághoz beértesíteni tartozik.

A közvetlen felügyelő hatóság az anyakönyv második példányát átvizsgálja és a másodpéldányt az átvizsgálást tanúsító záradékkal ellátva, az anyakönyvi törvény 24. §-ában körülírt uton legkésőbb február hó végéig a törvényhatósági levéltárba beszolgáltatni köteles.

43. §. Az anyakönyvi kivonatok czéljaira — a czímtől és a záradéktól eltekintve — éppen olyan őrlepek szolgálnak, mint a milyeneken a bejegyzések történnek.

A kivonat a bejegyzést a lap szélén foglalt összes helyesbítésekkel, utólagos bejegyzésekkel és kiigazításokkal együtt tartalmazza.

A kivonatok czéljaira szolgáló őrlepek alján a következő nyomtatott záradék foglaltatik:

„Bizonyítom, hogy jelen kivonat a.....i születési anyakönyvi kerület.....évi házassági anyakönyvével szóról-szóra megegyez.

Kelet..... (Alíráás.)
anyakönyvvezető.”

Ezt a záradékot az anyakönyvvezető sajátkezűleg aláírni és hivatalos pecsétjével ellátni köteles.

A kivonat kiállítására nem az őrlepet, hanem tiszta papíroszt kell használni akkor, ha az anyakönyvi lap nyomtatott szövegének áthúzása mellett az anyakönyvi lap szélén történt. A záradékot az ilyen kivonatra is rá kell vezetni.

44. §. Az anyakönyvi kivonat kiállításáért az anyakönyvvezető egy korona díjat szedhet. Ha a kivonat kiállítása több évi anyakönyvek átvizsgálását teszi szükségessé minden év után még egy fél korona számít, ható; négy koronánál többet felszámítani nem szabad.

Az anyakönyvi kivonat után szedett díj a kivonatra rájegyzendő.

Az érdekelteknek községi elöljáróság által igazolt szegénysége esetén, valamint hivatalok megkeresésére, melyek alatt a községi elöljáróságok is értendőek, közsédekben az anyakönyvi kivonatok díjtalanul kell kiállítani.

Az anyakönyvi kivonatok után járó díjak szedése körül az anyakönyvvezető által elkövetett bármilyen visszaélés fegyelmi vétségért képez.

A jelen szakaszban megállapított kivonati díjak jegyzéke az anyakönyvvezető hivatalos helyiségében feltűntő helyen kifüggesztendő.

45. §. A születési, házassági vagy halotti anyakönyvekből kiadott kivonatok ivenként egy korona bélyegilleték alá esnek.

Ha két vagy több születés, házasság vagy halálozás egy kiadványban (például családi értesítőben) bizonyítatik, az egy korona illeték annyiszor fizetendő, a hány eset tanúsítatik.

Oly anyakönyvi kivonatok (családi értesítők) azonban, melyek valamely védőkötésnek az 1889. évi VI. t.-cz. 34. §-ának utolsó feltevé bekezdése értelmében engedélyezhető szabadságoltatás végett benyújtott, tehát bélyegköteles kérvényéhez mellékeltek, vagy melyek a tényleges hadszolgálatban álló egyén által szabadságoltatás végett benyújtott szintén bélyegköteles folyamodványok-

hoz csatoltatnak, vagy melyek a bíróság által a védőkötésnek hagytaték tárgyalásánál a családi viszonyok megállapítása véget bekívántatnak, tekintet nélkül az azokban foglalt születési, házassági és halálozási esetek számára, ivenként csak egy korona bélyegilletéket igényelnek.

Bélyegmentesek a születési, házassági és halotti anyakönyvekből kiadott azon kivonatok, bizonyítványok és családi értesítők,

a) melyek külföldi hatóságok által államkövetség útján a bélyeg tekintetében vizsónos eljárás mellett kivántatnak, addig míg külföldön használatnak;

b) melyek katonai (honvédségi) rendes szolgálati kötelezések alól törvényes indokok (1889. évi VI. t.-cz. 31., 32., 33. és 34. §-aki) alapján leendő felmentés vagyis a póttartalékba való helyezés végett, továbbá az államköltségek teljesítéséig egy évi tényleges szolgálat kedvezményének elnyerése végett benyújtott kérvényekhez, vagy a katonai nyilvántartás czéljából teendő bejelentésekhez csatoltatnak;

c) melyek hagytaték tárgyalásoknál a bíróságnak, gyámhatóságoknak és kir. közjegyzőknek vagy gyámhatósági közegeknek, vegre a haláleset felvételére jogosult hivatalos személyeknek, ez utóbbiaknak azonban csupán kiskorú örökösök születési bizonyítványára vonatkozó megkeresése folytán, hivatalból és hivatalos czélra kiállítatnak addig, míg a mondott hivatalos czélra használatnak;

d) melyek házasságkötés czéljából állítatnak ki (A. T. 50. §-a);

e) melyek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése czéljából állítatnak ki (1889. évi XXXIII. t.-cz. 30. §-a);

f) melyek a házközösségi osztályhoz a községi elöljáróság vagy a fősolgabíró megkeresésére állítatnak ki (1885. évi XXIV. t.-cz. 57. §-ának utolsó bekezdése);

g) melyek az illetőségi, rendőri s egyéb közigazgatási ügyek tárgyalásánál hivatalból szükségeltetnek, és az alispán, polgármester vagy fősolgabíró részéről hivatalos megkeresés útján beszerzetnek;

h) melyek a pénzügyi hatóságok és illeték kiszabásával megbízott hivatalok által hivatalos czélokra bekívántatnak;

i) végül az a—h) alatt felsorolt eseteken kívül bélyegmentesek az anyakönyvi kivonatok (bizonyítványok, családi értesítők) mindazon esetekben, melyekben egyes törvények vagy az illetékszabályok különös bélyegmenteséget biztosítanak.

Az anyakönyvi kivonatokra járó bélyegilletékeket bélyegjegyekben az a fél tartozik az anyakönyvvezetőnek előzetesen át-szolgáltatni, a kinek részére az anyakönyvi kivonatok kiállítatnak.

A fél által átadott bélyegjegyek az anyakönyvi kivonat aláírása előtt akként használandók fel, hogy a bizonyítandó esetek számanak megfelelő értékű bélyegjegy vagy bélyegjegyek az anyakönyvi kivonat ivének első lapjára oly módon ragasztassanak fel, hogy a kivonat szövegének legalább egy sora (nem pedig a kivonat czíme) a bélyegjegy vagy bélyegjegyek alsó színes részén keresztül irassék. Ha a bélyegjegyek nem a most körülírt módon használatnak fel, az e miatt felvett hivatalos lelet alapján az anyakönyvvezető terhére 2 — 100 koronáig terjedhető bírság szabatik ki.

Az anyakönyvvezető, ha a bélyegköteles anyakönyvi kivonatot bélyegtelenül vagy a kellő értékű bélyegjegyek bekívánása nélkül adja ki, a hiány folytán háromszoros összegben előírandó illetékért másodsorban felelős.

Az anyakönyvvezető a bélyegmentesen kiadott kivonatokra vagy bizonyítványokra a célt, melyre azokat kiszolgáltatta s ha a kiszolgáltatás hivatalos megkeresésre történik, a hivatalos megkeresés számát is mindig pontosan rávezetni tartozik, a megkereső hatóságok pedig kötelesek a hivatalos czélra kívánt anyakönyvi kivonatok (családi értesítők), melyek a feleknek semmi szín-

alatt sem adandók ki, mindig saját irattárukban megőrizni.

Ha a bélyegmentes anyakönyvi kivonatokon azok czélja s a hatóság vagy hivatal, a melynek részére kiállítottak, meg nem jegyzetetik, az anyakönyvvezető terhére 2—100 koronáig terjedő bírság vetetők ki.

46. §. Minden anyakönyv mellett, az 5/ alatti minta szerint betűrendes tartalomjegyzék (névmutató) vezetendő (A. T. 20 §-a). Minden név mellett hivatkozni kell az anyakönyvi folyószámra, mely alatt a bejegyzés foglaltatik. A név és az anyakönyvi folyószám rovattán kívüli a betűrendes tartalomjegyzék még jegyzetrotvatot is tartalmaz.

A születési anyakönyv mellett vezetett betűrendes tartalomjegyzékbe a gyermek családi neve gyanánt törvényes házasság tartama alatt vagy az atya halála után avagy a házasság felbontása után tíz hónapon belül született gyermekről az atyának, ezen időn túl vagy házasságon kívül született gyermeknél az anyának családi neve jegyzendő be. Ha az anyakönyvbe bejegyzett gyermeknek utóneve nem volt, mert a gyermek halva született, vagy szülés közben meghalt, avagy meghalt, mielőtt utónevet kapott volna, erre a jegyzet rovattán röviden utalni kell.

A házassági anyakönyv mellett vezetendő betűrendes tartalomjegyzékben a házasság mind a férfi, mind a nő családi neve alatt bejegyzendő. Így pl. Kenyeres József és Lontai Zsuzsanna házassága ugy a K betűben Kenyeres, mint az L betűben Lontai név alatt bevezetendő.

A halotti anyakönyv mellett vezetendő betűrendes tartalomjegyzékbe férjes asszonyok, ez utóbbiak azonban csak akkor, ha a felbontott ieleiben kimondatott, hogy az elvált nő férje nevét viselheti, ugy a maguk, mint férjük családi neve alatt vezetendők be. Pl. Kenyeres Józsefné született Lontai Zsuzsanna, mint Kenyeres Józsefné a K betű alatt, mint Lontai Zsuzsanna az L betű alatt vezetendő be.

Ha egészen ismeretlen nevű egyénről van szó, pl. oly talált hulláról, melynek személyazonossága megállapítható nem volt, az ilyen a betűrendes tartalomjegyzékbe „Névtelen” alatt az N betűbe vezetendő.

Ha törvényesítés, örökbe fogadás, vagy névváltoztatás folytán a név megváltozik, ugyanakkor, mikor ezek a tények a születési s a házassági anyakönyvbe bejegyeztetnek, a megfelelő betűrendes tartalomjegyzékbe az új név is bevezetendő. A jegyzet rovattán hivatkozni kell a régi névre.

47. §. Hogy a betűrendes tartalomjegyzék elkészítése lehetőleg kevés fáradsággal járjon s hogy az az anyakönyvbe tett bejegyzésekkel folyton lépést tartson, minden egyes anyakönyvi bejegyzés foganatosítása után az illető név a betűrendes tartalomjegyzékbe nyomban bevezetendő. Hogy pedig a nevek betűrendes egymásutánja betartható legyen, már előzetesen annyit helyet kell hagyni a tartalomjegyzékben minden egyes kezdőbetű számára, hogy minden név beférjen.

Tíz évenként az anyakönyvvezető a tíz éves évi betűrendes tartalomjegyzékből összesített jegyzéket készít.

A betűrendes tartalomjegyzék, főleg kisebb anyakönyvi kerületekben, több évre terjedőleg rendezhető be. Ha a betűrendes tartalomjegyzék tíz vagy több évi időtartamra van berendezve, akkor a tíz éves összesített tartalomjegyzék készítése mint fölösleges, elmarad.

48. §. Az anyakönyvvezető mindazon iratokat, melyek az anyakönyvbe való bejegyzés alapjául vagy bizonyítékául szolgáltak, továbbá az anyakönyvvezetésre vonatkozó mindenféle hivatalos iratot évről-évre összegegyűjteni köteles. Ilyen iratok: írásbeli bejelentési, közlések, meghagyások, az anyakönyvvezető által felvett vagy neki megküldött jegyzőkönyvek, visszatartott okmányok, a felügyelő hatóság utasítási, bírósági határozatok, más anyakönyvvezetők megkeresései stb.

Ilyen iratgyűjtemény mind a három anyakönyv mellett külön rendezendő be. Minden iratra az érkezés idejét rá kell vezet-

ni. Az irat annak a bejegyzésnek számát viseli, a mely bejegyzésre vonatkozik s ebben a rendben is sorozandó. Ha egy korábbi évben előfordult bejegyzésre vonatkozó iratot kell az iratgyűjteménybe helyezni, ez az irat nem az érkezés évbéli iratgyűjteménybe, hanem az azon évi iratgyűjteménybe helyezendő, a mely évi anyakönyvben foglaltatik az a bejegyzés, melyre az irat vonatkozik. Pl. egy 1897-ben érkező bírói végzés, melylyel egy 1896. évbéli bejegyzés kiigazítása rendeltetik el, nem az 1897. évi, hanem az 1896. évi iratgyűjteménybe helyezendő és azt a számot kapja, a mely számot viseli az 1896. évbéli bejegyzés, melyre a kiigazítás vonatkozik.

Azok az iratok, melyek nem vonatkoznak az anyakönyvben előforduló valamely bejegyzésre, az érkezés sorrendjének megfelelő folyószámok alatt külön gyűjtendők.

A házassági anyakönyv mellett berendezett iratgyűjtemény kezelését részletesen a házasság kihirdetésénél, megkötésénél és anyakönyvvizetésénél követendő eljárás tárgyában kiadott igazságügyi miniszteri utasítás 89. §-a szabályozza.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

— **Az ág. evang. híveknek tudomására adatik,** miszerint folyó hó 21-ikén az e czélra kibérelt helyiségben Isten tisztelet fog megtartani. Korossy Emil s. k. Medveczky Zsigmond s. k.

— **Neukom Sztanisiton.** Sztanisits ról vesszük a következő sorokat: Az emlékezetes tuzséri esetből országosan ismert Neukom Ferenc néhány nap óta községünkben tartózkodik és az itteni pályaudvaron ártézi kutat fur. A kutfurás mellett kedvteléssel űzi a hypnotizálást, miközben esztendőként nagyszámú bámulója van ugy az itteni, mint a közel vidéki közönségből. Eddig csupán egy alkalmas médiuma akadt König Jakab parabutyi fiatal földművelő személyében, ki benuit balkarjának gyógyulását a hypnotizmus erejéről remélve, Neukomot Sztanisitsra követte. Csak negyedszeri altatás után sikerült őt álomba ejteni és most annyira alá van vetve a hypnotizeur hatalmának, hogy minden parancsának engedelmeskedve, a legesudálatosabb mutatványok szemlélhetők. Neukom azt szuggerálta médiumának, hogy benuit karjába új élet ömlik és hogy ezután karját fájdalom nélkül minden irányban mozgathatja és használhatja. Es König ma már tényleg képes karjával mozgásokat tenni és az eddig érzett élénk fájdalmat is teljesen megszűnt. De különböző mulatságos mutatványoknak is szentani lehetünk. Többek közt azt parancsolja Neukom a médiumának, hogy felejtsd el nevet; az iránt megkérdezve, képtelen nevet megmondani. Egy üres pohárból édes bort itat vele és ő jóízűen nagyokat hörpent. Majd elhítheti vele, hogy vannak a trombitások és König pompásan táncolja a csárdást. Aztán leülte a pamlagra, mondván, hogy mily kellemes meleg fürdőben ül, csak jól mosakodjék meg, mire mindkét kézzel egész testét dörzsöli. Neukom figyelmezteti médiumát nagyszámú nézőire és ő szégyenkezve kéri ruháját, hogy csak nem mozdulhat ő ki annyi ember előtt a firdőből. Erdekes az is, hogy Neukom parancsára az egész kar érzéketlen lesz és médiumának kezén a mutató- és bűvelőkujj közötti puha reszt egy erős tüvel átszurja anélkül, hogy ennek csak egy arczma is megrendülne. E mutatványokkal szemben a gondolkodók tartózkodással nyilatkoznak. Mindenesetre feltűnő, hogy eddig a parabutyi fiun kívül itt egy médium sem akadt. Neukom egy 50 évesnek látszó előkelő modern, erős férfiún, erősen öszülök hosszú szakállal és mély hanggal. Szeretősokat beszél, de inkább német nyelven és kellemesen társalog. Nem iszik, nem kártyázik, egyedül szenedvénye — ugymondja — a hypnotizálás. Pénzt azonban senkitől el nem fogad. Az itteni közönségből többen szándékoznak magukat hypnotizáltatni. Az eredményt kíváncsian várjuk. Neukom a

hypnotizálást mindig orvos felügyelete mellett végzi.

— **Eljegyzés.** Puskás Andor Pécs szab. kir. város tisztviselője eljegyezte Bauss Karolina kisaszonny Zomborból.

— **Pályázat.** Irnoki állásra a zombori járásbírósnál 2 hét alatt.

— **Tanitói pályázat.** Az ó-becsei róm. k. beltéri I fiú osztályára a pályázat augusztus 8. határidővel meg van hirdetve az iskolaszék által.

— **Eljegyzés.** Valentinovits Teréz kisaszonny Zomborban eljegyezte Kovács O. Gyula posta hivatalnok.

— **Csőd megszüntetése.** A szabadkai kir. törvényszék Fischer Mór topolyai kereskedő ellen megszüntette a csődöt.

— **Hurczolkodás.** A királyi jövedele alkalmára a zentai összes városi épületeket jökarba fogják helyezni s a szükséges tisztogatási és javítási munkák miatt az összes városi hivatalok áthurczolkodnak a zentai központi népiskola tágas helyiségeibe. A közgyűlési terem javítása és festése már munkába van véve. Az összes javítási munkákat Goldstein Dávid vállalta el 12000 frtért.

— **Kinevezés.** Gombos Béla ó-becsei főbírói törvényadta jogánál fogva, Fecs Márton ó-becsei állatorvost 3 óra Petrovszéléra mint helyettes orvos kinevezte.

— **Biciklisták veszedelme.** A fővárosi főkapitány megrendszabályozni akarja a kerékpárosokat. Külön adót kíván rájuk kivetetni és ezenkívül kötelezni akarja őket, hogy nagy és könnyen olvasható számokat tűzzenek biciklijükre. A ki ezentul szám nélkül biciklizik, érzékeny pénzbüntetés alá esik.

— **Az ó-becse-gombosi vasút** érdekeltsege Schmausz volt megyei alispánnal tárgyalásba bocsátkozott az egyes községek hozzájárulásának megállapítása végett. Az alispánki-jelentette, hogy a megye csak azon esetben hajlandó hozzájárulni, ha az új vasút Ó-Becseől kiindulva Szt.-Tamás, Verbászon, Kulán, Cservenkán, Szivacon át Zomborig vezetetik. — Ezáltal nemcsak Gomboson, de Baján át is lehetővé tétetik a dunajbóparti összeköttetés, mert a bajai Dunahidat már a jövő évben kiépítik és a Tiszának Ó-Becseől leendő áthidalása következtében az új vonal a legrövidebb összeköttetést képezne az ország délkeleti és nyugati része között. Az alispánnak eme kijelentése folytán az elmunkálatok az említett irány létesítése érdekében fognak megindulni és a vasutépítést talán még ez év őszén megkezdhetik.

— **Esküvő.** Diks Lajos n.-palánkai segédjegyző és tart. honvédhadnagy f. hó 16-án esküdött örök hűséget Fehérvári Irén ugyanottani óvónőnek.

— **Színészek Zentán.** A zentaiak most a rekkenő nyárbán élvezik a színészet örömeit. Mint egy zentai lapban olvassuk, odavárják K. Hegyesy Mari művésznőt.

— **Nádaly** községben irnoki állásra pályázatot van hirdetve.

— **Áthelyezések.** A fűrcepát a számos éven át a bajai főgymnasiumnál működő dr. Kapossy Endre és Vass Krizosztom tanárokat a székesfehérvári főgymnasiumhoz helyezte át. Helyébök dr. Molnár Sámuel és Nagy Vazul tanárok jöttek Bajára.

— **Jubiläum.** Szamosy Béla bajai kir. adóhivatali pénztárnok folyó hó 6-án töltötte be államszolgálatba lépésének 25-ik évfordulóját, a mely alkalomból barátai, és tisztelői őt jól megérdemelt ovációban résztesítették és este a bajai Preimayer-féle vendéglőben bankettet rendeztek tiszteletére, mely úgy a résztvevők nagy számát, mint azok emelkedett hangulatát tekintve, valóban ünnepi jellegű öltött. A közértelemnek szokásos és ilhő tolmácsolásában sem volt hiány s annak Róth Nándor kir. ítélő-táblai bíró-

és Győrffy Géza zombori kir. pénzügyigazgató nemcsak hű, de hivatott kifejezői is voltak.

— **Vásári verekedés.** Ó-Becsen a mult heten volt az országos vásár. Az ó-becsei országos vásár pedig nem mulhat el vérontás nélkül. Ez alkalommal is működött a bicska. Ugyanis az ottani Nagy Antalné-féle sátorban zajos mulatság közepette Nagyhegyesi ó-becsei és Prikoda Mihály petrovoszelli legények között nézeteltérés támadt, a melyet csak vérell hittek kiegyenlíthemi. Prikoda volt a gyorsabb, aki görbe nyelvű bicskjával életveszélyesen hátra szúrta Nagyot. A dulakodás közben még Barna Jánost is megsebesítette karján, míg nem az oda siető rendőrség és csendőrség el nem fogta a bicskázót és a hűvörsre kísérté. Nagyot az orvoshoz vitték, aki sebeit bekötözve elbocsátotta, De Nagy, úgy látszik, fel sem vette sebeit s utközben ismét legénykedni kezdett, a vele szemben jövő legényekkel kötött ki, akik meg újra megszurkálták, ugy hogy az orvost most már a lakásra kellett hívni. Nagynak sebei életveszélyesek.

— **Az ó-kanizsai kaszinó** 50 éves fennállásának jubileuma alkalmából folyó évi július hó 21-én a népkerti vígadóban, zártkörű táncvizigalmat rendez. Belépti díj személynként 1 korona. Kezdeté 8 órakor. A kaszinó ez estély tisztja jövedelmét könyvtára gyarapítására fordítja, a felülfizetéseket hirlaplal nyugtatza.

— **Üres a városi pénztár.** Az újvidéki gazdálkodás legjobb képét adja az, hogy július 13-án sem kaptak a tisztviselők fizetést. A városi napszamosok petitióba mentek a főispánhoz.

— **Színészet.** Kunhegyi Miklós színtársulata Török-Becseől július 20-án érkezik Ó-Becse, hol „Kis alamuszi” operettel kezdi idejényét. A tarsulat jeles tagokból van összeválogatva s igen jó zenekarral bír.

— **Egészségügyi felügyelő.** Dr. Frank Ödön országos egészségügyi elügyelő szerdán Ó-Becsen idözött. Megtekintette a kórházat, a középületeket s a tapasztalt rend s tisztség felett meglegedésének adott kifejezést. Kifogása csak a hullaházak ellen volt, amelyek, úgy Ó-Becsen, mint a járás többi községben is oly elhanyagoltak, hogy róluk minden feltehető, csak az nem, hogy hullaházak volnának. A rongyos, dűledező deszkabódék helyett állandó, szilárd hullaházak építését sürgette.

— **Szenttamáson** három lovasrendőrfi állásra pályázat van hirdetve.

— **Az „Újvidéki Dalárda”** f. évi június hó 30-án d. u. 3 órakor tartotta meg évzáró rendes közgyűlését Bruck Ferenc igazgató elnökléte alatt. Az elnöki megnyitó után Metzinger L. titkár olvasta az elmúlt évről szóló terjedelmes és gondosan szerkesztett jelentését, a melyet a közgyűlés tudomásul vett s elhatározta, hogy kinyomatja és az egylet összes partoló tagjainak megküldi. Öröndetes tudomásul vétetett Korda J. pénztáros jelentése is, a mely szerint az egyleti pénztárban maradt a jövő évre 237 frt 19 kr.; a felmentvényt a pénztárosnak megadták. E beszámoló jelentések tudomásul vétele után áttért a közgyűlés a tisztújításra, s az elrendelt titkos szavazásnak a következő eredménye lett: Elnök: Bruck Ferenc áll. keresk. isk. igazgató (19 szóval 1 ellen), alelnök: Gundé Henrik főgymn. tanár (19 szóval 1 ellen), titkár: Metzinger Lajos áll. keresk. isk. tanár (egyhangulag), pénztáros: Korda József tanító (16 szóval 4 ellen), el-ellenőr: Winkler István sörgyáros (18 szóval 2 ellen), levéltáros: György László adóhivatali ellenőr (10 szóval 9 ellen). Választmányi rendes tagokká: Belohoszkay Károly, Rühmann Zsigmond, Kaiser Gyula, Léh Jakab, Kinszler Árpád, Tssets Konrad; póttagokká: Pekló Béla, Rohonyi Dezső és Mittermayer János választattak meg. Az indítványok során határozatba ment, hogy az egyesület 25 éves jubileumünnepejének emlékére egy, az összes működő tagok fény-

képére magába foglaló, igen diszes és nagyszabású emlék-képet fog csináltatni. Több tárgya e gyűlésnek nem lévén, elnök azt az újonnan megválasztott elnök és karnagy lelkes éltelessé közben bezárta.

— **Véletlen halál.** Herfert zentai fűrészyári gépész beteges nevének az orvos morfiomot rendelt. A lábbadozó asszony a mult hét egyik napján alig néhány percze kiment a szobából és 5 hónapos Elemér fiacskáját két kis lányának fölügyelére bízta. Lehet, hogy a kis fiú nyugtalanodott, lehet hogy a kis együgyű lányok játszani akartak — nem tudhatni, de a szegény anyja midőn a szobába visszéjött, rémülve látta hogy az idősebb 4 éves leány a kis Elemert kanálba öntött morfiummal itatja. A kétségbeesett asszony rögtön orvosot küldött, ki minden lehetőt elkövetett a fiucska megmentésére. Daczára azonban a rögtön alkalmazott ellenszereknek, a kis Elemér szülőinek vigasztalhatatlan fájdalomra, rövid idő alatt meghalt.

— **Negyvennyolczas honvédeink figyelmébe.** Az 1848/49. honvedek nyugdíjazási és segélyezési ügyeit e hó 1-től kezdve többé nem az országos honvédségelyző egyesület, hanem a miniszter elnökség kebelében alakított egyes bizottság intézi. Azok az 1848/49-es honvedek, vagy özvegyeik tehát, akik a fennálló alapszabályok értelmében nyugdíjat, segélyt vagy természetesi járulékok igényelnek, kellőleg leiserlett folyamodványaikkal ezenül közvetlenül a m. kir. miniszterelnökséghez forduljanak.

— **Hymen.** Ehrendiener Sámuelnek, zentai lakos leányát Szidonia kisasszonyt f. hó 7-én jegyezte el Schulhoff Izidor kereskedő Dettárnól.

— **Hány trahomás van Szabadkán** Dr. Kertész Nándor szabadkai főorvos jelentése szerint: Szabadka sz. kir. város területén f. év első felében a 73.500 lakos között a megvizsgált szembajok száma 16.577, ezek között találatott tökéletes trahomas 771 kisfoku trahomás 163, összesen 932 egyén. Ezek közül gyógyult 427, gyógykezelés alatt maradt 507 egyén.

— **Kevés a tanár.** A tanárhányt legjobban megérzi Szabadka városa, mely gymnáziumához sehogy sem tud állandó tanárokat szerezni. A több rendbeli leköszönések következtében most egyszerre nyolcz tanári állásra hirdet pályázatot a város, még pedig két rendes és hat helyettes tanárt választásának, ha akadna pályázó a silányul javadalmazott állásokra.

— **Szabadkán** Mamusich Lázár polgármester elnökléte alatt e hó 15-én gazdasági egyesület létesítése tárgyában népes értekezlet tartottak, melyen előadóként Muraközy Károly kulturvegyész szerepelt. Szakszerű előadását a jelenlévő mezőgazdák lelkesen megjelénzték s többek hozzászólása után egyhangulag kimondották, hogy gazdasági egyesület létesülését szükségesnek tartják. A szervezési munkálatainak elkészítésére bizottságot küldtek ki.

— **Az új szerb belügyminiszter magyar.** Az új szerb belügyminiszterrel Nincsic Aronról a következő érdekes életrajzi adatok közlik: Nincsic Áron 1844-ben született O-Kanizsán Bács-Bodrog megyében. A szerb és magyar elemi iskolákat O-Kanizsán végezte, honnan Szabadkára, majd a magyar nyelv alaposabb elsajátítása végett Kecskemétre vonult gymnáziumi tanulmányainak bevégzésére, a jogot már Belgrádba végezte. Nincsic a magyar nemességhez tartozik. Családját, a nemesi oklevél tanubizonyossága szerint, még Maria Terézia emelte nemesi rangra.

— **Az adai váltóhamisító.** Megirtuk mi is, hogy egy Lów Samu nevezett kereskedő, miután a zentai adai és mobili pénztézetekből 60 000 forintot részint személyes hitel e, részint hamis váltók alapján összeszedett, kiszökött Amerikába. A szökést olyan ügyesen hajtotta végre, hogy bár napokig távol volt, senki sem gyanakodott rá mind-

addig, míg ő maga nem jelezte egy Hamburgból keltetett levéllel, hogy immár a nyílt tengeren evez Amerika felé. Lów Samu külföldben — rovott előéletű ember. Egy alkalommal már vagy negyvenzer forinttal csalt meg magánosokat és pénzintézeteket. Akkor is Amerikába szökött. Mikor azonban a pénz elfogyott, hazajött Magyarországra, hol több évi fegyházra ítélték el. Eppen azért az egyes pénzintézeti részvényesek közt nagy a fölháborodás a miatt, hogy egy ilyen rovott multu embernek a takarékpénztárak olyan korlátlan hitelt nyújtottak. A Lów által hamisított váltók mind egyre szaporodnak, és a kár valószínűleg meghaladja a százezer forintot.

— **Törvénykiadások.** Megjelent az 1894: XXXII. törvénycikk a gyermekek vallásáról és az 1894: XXXIII. törvénycikk az állami anyakönyvekről, továbbá az 1894: XXXI. törvénycikk a házassági jogról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal ellátta dr. Imling Konrád, kuriai bíró. Második bővített kiadás. Budapest, 1895. Ki adja Ráth Mór. Az első ára 70 kr., a másodiké 1 frt 20 kr.

— **Az országos tüzoltó szövetség** központi választmánya dr. Kék Lajos apatini orsz. képviselő elnökléte alatt ülést tartott, a melyen a jelentések előterjesztése után megállapították az idei kolozsvári tüzoltó-kongresszus programját s elfogadták a versenygyakorlatokra és kiállításokra vonatkozó szabályzatot. A szövetség elhatározta, hogy Kolozsvárt hat versenyt rendez. A keteslő 260—200 forintos díjat Kolozsvár város, a többi 100, 75 és 15 frtos díjat az összszövetség s a 25 frtos hatodik díjat Vuk Gyula alapítványából a budapesti tüzoltó-szövetség adja.

— **Bátor életmentő.** A szegei kereskedő ifjak mult vasárnap táncmulatságot rendeztek a kamarasi erdőben. Este 9 óra körül tüzijáték kezdődött, melyet a közönség egy része csolnakokból akart szemlélni. Haszonló szándék vezérelte dr. Patek Jenő orvost, Sugár Béla és Róth Albert szabadkai kereskedőket, kik nejeikkel és gyermekeikkel egy nagy ladikban foglaltak helyett. Alig haladtak azonban valamit, a ladik felfordult és az egész társaság javészéklése riasztotta meg az erdő közönségét. Mindannyian a vízbe estek. A kétségbeesett segélykiáltásokra a parthoz tódult az egész közönség és dr. Fischer Jákó zentai író elszánt vakmerőséggel, ruhátul belevetette magát a meglehetősen mély vízbe, hol a már halállal küzdőket, nevezetesen Sugár Belánét és Róth Albertet sikerült partra szállítania. A bátor életmentőt a nagyszámú közönség lelkesen megjelénzte. A társaság többi tagjainak is sikerült a partra vándorolni és így a kellemetlen incidens minden jelentékenyebb baj nélkül végződött.

— **Az egyéni szabadság megóvása.** Az egyéni szabadság megóvása érdekében a belügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, melyben utasítja a törvényhatóságokat, hogy oly esetekben, midőn az általuk teljesített előnyosok során valamely büntetnek vagy vétésnek nyomatokban gyanuja merül fel s valakinek előzetes letartóztatására szükségesnek mutatkozik: az illető közigazgatási vagy rendőri tisztviselő, ha a bűnv. elj. szab. 19 §-a értelmében már előbb nem tette volna, legalább a letartóztatással egyidejűleg tegyen jelentést az illetékes bíróságnak vagy ügyészségnek. Ekkép eszközöljék ki ugyanis a letartóztatásnak bírói határozattal való elrendelését, esetleg fenntartását s ennek megtörténtéről a fővárosi államrendőrséget sürgős esetben távirati úton értesítsék.

— **Váratlan halál.** F. hó 7-én egy Cservényi Mihály nevű petrováci ember a topolyai vasárról hazajövet szörnyű halállal mult ki. Topolyán lovat vett, mely azonban régen csökönység volt és egész uton sok dolgot adott neki, sőt majdnem egész uton keresztül kötőféken vezetette Kis-Alpára érve, úgy látszik már igen fáradt lehetett, az ott elfolyó bara köhid parkányáról rá

akart ülni, de a ló kirugott és gazdájának alsó álkápcsat összezuvalta ott mellé rugott, a mitől Cservényi a barába fordult, hol másnap az ott letelező kondás meglátván, az ispánnak jelentést tett, honnan aztán kihuzták. Az esetről a petrováci rendőrség értesítettén, a helyszínére ment, hol a jegyzőkönyvet felvették és a törvénszéknék bejelentven f. hó 9-én, egy commissio jelenlétében a hulla felboncoltatott. Lovát O-Kéren fogták el.

GSARNOK.

Paula.

Nagyságos asszonyom!

Elutazása előtt megbízott engem, hogy olykor-olykor írjak Önnek. Nos hát, megbízásának eleget teszek is, — mint az Ön hü, lelkiismeretes és mindenekfelett alázatos titkárja, — felkeresem Önt képezetemmel és — levelemmel.

Első sorban azt kell Önnek tudtára adnom, hogy elutazása óta lényeges változáson mentem keresztül. Eletem folyása meglehetősen monoton, egyedüli szórakozásom csak Ön, Önre gondolni, álomban, képezetben Önnel beszélni . . . de csak mint hü, lelkiismeretes és mindenekfelett alázatos titkárja. Hora csendes, szomorú, minden de minden lehangolt az Ön távolléte óta. A zöld papagája a szalóban lecsüggött fejével mormogja maga elé. „Nincs itt a bajos creol asszony.” Szóval: érzí az Ön távollétét ember, állat növény . . . minden. Az erkély mely szokva van a rózsaszínű ruhás szép asszonyt hordani hátán, mintha az is szomoruan bölingatna hatalmas köfejével. Ilyen képet nyujt a fészek, melyből a csicsérgő madár kiszállt . . .

Tegnap színházban voltam, a mi . . . akarom mondani az ön páholyban és boszánson meg nagyságos asszonyom, nem az én helyemet foglaltam el ott a sötét háttérben, hanem az Ön székére ültem. Még most is áthatja a vörös plüsch tánlányt az Ylang-Ylang bódító illata és mondhatom kéjesen nyujtozam végig rajta. A páholy nyitogatónó kérdőleg tekinté reám . . . és én bánatosan intettem vissza. Haj! urnóm most a meráni Cursalon erkélyen kelt méltó feltűnést. A kiterjesztett karu aranyozott Amor, mely a páholy felett kaján mosolylyal támadást intéz Psyche ellen, mintha ő is kérdésen tekintene a páholy felé. Hiányzik az ismeretes ezüst csengésű gerle kaczagás . . . A földszintről gukkerekő urak bosszusan fordulnak el, midőn a szép asszony helyett, annak hü, lelkiismeretes, és mindenekfelett alázatos titkárját pillantják meg. Urak és gukkerek egyaránt csaldódnak;

Szóval csaldódás mindenütt . . . még Amor is, ki szerelmet kelt, szerelmet éleszt, ki ősi symbolicus jelvényével, a nyíllal boldogító sebet üt a szívem . . . még ő is csaldódik. Oh asszonyom, ennyi csaldódás sok egy — megaranyozott Amornak . . .

A minap egy fiatal szobrász barátom látogatott meg. Amolyan „homó novus”, kinek atelier-je egyelőre csak régi butorokkal van megteleve. Egy bizalmas kéressel jött hozzám, mely elég érdekes arra, hogy Önnek híven elmondjam.

Barátom! így szolt a fiatal művész; újonnan berendezett atelier'em díszítésére egy szobor csoportozatot akarok készíteni, tudod amolyan „reklam”-darabot.

Ezen csoportozatot a történelem és a mytologia híres nőalakjaiból választottam, melyeket részint cararrai márványból, részint ambtióból ki fogok vésni.

Női natabilitásaink közül mintában vannak már; Szép Heléna; az arany almával kezében; Terpsychore lengő fátyolruhában, tánczra perdülvé; Almira a szép odaliszk, a török fényuralom idejéből; Gretchen, egy faággal kezében, amint boldog igaztossággal nézi . . . vajjon . . . szeret-e . . . nem szereti-e . . . és végül Jean D'Arc, nyakán lecsüngő keresztel, hosszan leeresztett hajjal; összekulcsolt kezeivel, bánatos szemét az ég

felé fordítva. Csak még egyetlen egy alakom hiányzik, kedves barátom, mely nyugtalanítja különben élénk fantáziámat. Ez az alak... Cleopatra? Ha segítségemre lehetnél a kutatásban, nagyon leköteleznél.

Egy perczig gondolkodtam, majd éreztem, hogy arczomat lángoló pir borítja, szemeim, úgy hiszem szokatlan tűzben ragyogtak és magasztos páthosszal mondtam:

Van már Cleopatra! A Cleopatrán nem plus ultrája. Milyen asszony az! Királynői természet, karcsu, ruganyos, mint egy gazella sárgás barna creol arcz, melyből egy sötét-kék szempár ragyog ki, két szikrázó Cohinoor... hófehér fogak, mind megannyi gyöngy, hosszan leeresztett éjfékete haj borítja nyakát és azokat a gömbölyű márványszerű vállakat...

Barátom azok a vállak az a... hófehér... kebel... szóval ez az asszony fenomenális Cleopatra.

Ki ez a rejtélyes hölgy, kérde a szobrász. Ez a hölgy, urnóm, mondtam és ünnepies poseba vágya magam, lerántottam az Őn arczképét befödő leplet... Ami ezután történt nagyságos asszonyom, az csaknem leírhatatlan.

Barátom egy szívet rázó felkiáltással eszméletlenül rogyott karjaimba. Midőn többszöri és erőlyes élesztgetésemre magához tért, zokogva vallotta meg, a megváltozhatatlan tény.

Barátom! ilyen Clopatrát még nem láttam. Stróbl, Róna, mind... mind tönkre vannak téve, ha ezt a képet megkapom.

Kérlek ha van némi szavad urnódnél... többet nem tudot mondani. Még lenn a lépcsőházban is hallottam fuldokló zokogását.

Ime nagyságos asszonyom ezt tette az Őn arczképe, ezt tették a szép vállak és kebel... Honnyoit, qui mal y pense...

Tegnap a Dorottya-utczában nagy csődület támadt, egy fényképész kirakata előtt, odamegyek és látom, hogy 100 meg 100 ember egy életnagyságú arczkép előtt szorong... az Őn arczképe előtt... tudja... abbán a fehér moiré selyem ruhában, marabu prémmel körítve. Az emberek zajongva tolongtak előre, passagerol szó nem volt és a rendőrség csak lázas tevékenységgel volt képes a felízgatott kedélyeket lecsillapítani.

Látja nagyságos asszonyom, Őn hódít, bámulatot kelt, midőn itthon van és népesödülést, rendezarást okoz távollétével.

Ezeket akartam hiven tudtára adni, mint az Őn hű, lelkiismeretes és mindenekfelett alázatos titkárja. Ha levelem egy kissé hosszúra nyúlt, egy bocsásson meg, nagyságos asszonyom, de mindent és mindenről, hiven akartam Őnnek írni.

Egyébként értesítem, hogy a lakásában a villamosság, valószínűleg az Őn tavolléte miatti bánatában 2 nap óta nem funkcionál, miért is jelenleg közönséges lámpák szolgáltatják a világosságot, misztikus homályba borítva a szobákat.

Midőn még magamat az Őn kegyes jóindulatába ajánlom, vagyok Nagyságos asszonyomnak hű, lelkiismeretes és mindenekfelett alázatos titkárja.

Löbl Sándor.

Törvényszéki csarnok.

A szabadkai polgármester elleni hajsza.

Kosa István a szabadkai kir. törvényszéknél feljelentést tett Mamuzsich Lázár ottani polgármester ellen a szabadkai kir. járásbírósnál 250 frt s járulékaik iránt fentnevezett áltál indított sommas perben hamisan esküdött. E vádaskodásra a szabadkai kir. törvényszék, a következő beszűntetési végzést hozta:

7268/895.

Ő Felsége a király nevében

a szabadkai kir. törvényszék, mint büntető bíróság 1895. évi július hó 2. napján tartott zárt ülésében hamis eskü büntette miatt terhel Mamuzsich Lázár elleni bünvizsgálati ügyben a befetezett bünvizsgálat alapján s a

kir. ügyésznek 5108/895. sz. a kelt indítványa folytán következőleg végzett:

Mamuzsich Lázár ellen a Kósa István sérelmére állított elkövetést s a btk. 219 §-ba ütköző hamisok büntette miatt a 6141/895. sz. intézkedéssel megindított büntető eljárás megszüntetettik, — s ezen végzés jogerőre emelkedése után az 5. napló alatti iratok a szabadkai kir. járásbírósnak és a 20. napló alatti iratok Szabadka sz. kir. város rendőri kapitányi hivatalának vizsgáló-küldetmi rendeltetnek.

I n d o k o k :

Kosa István azt a feljelentést tette Mamuzsich Lázár ellen, hogy ez az elene panaszos által a szabadkai kir. járásbírósnál 250 frt s járulékaik iránt indított sommas perben hamisan esküdött arra, hogy a házának Mácskovits Titusz építész által elvállalt építéshez művezetőül alkalmazott Kosa István havi díjaiért személyes kötelezettséget nem vállalt és hogy Mácskovits Titusz építész vállalkozóval kötött szerződés felbontása után Kosa István művezetői teendőket már nem teljesített.

Mint Kosa István előadja: Mamuzsich Lázár illetőleg ennek a felesége által épített ház építő vállalkozója Mácskovits Titus volt, ez alkalmazta panaszoszt az építéshez művezetőül, midőn azonban építésközben a szerződés viszony Mamuzsich Lázár illetőleg ennek neje és Mácskovits Titusz között panaszos előadása szerint az 1892. évi június hó 2-án megszünt, Mamuzsich Lázár akként nyilatkozott panaszos előtt, hogy csak folytassa a művezetői teendőket, díjait ezenül fogja fizetni, panaszos e megbízásnak, mint ő állítja, eleget is tett, a művezetői teendőket teljesítette még azután is, midőn Mamuzsich Lázár és Mácskovits Titusz között már megszünt a szerződés.

Ezzel szemben terhelte tagadja, hogy panaszosnak a fentebbi nyilatkozatot tette, s állítja, hogy panaszos csak addig teljesítette a művezetői teendőket, míg a szerződés Mácskovicsal fennállott, s hogy a szerződés tényleg az 1892. évi július hó 4-én bontatot fel, a mikor megkezdett a 7. napló szám alatti leszámítás szerint a Mácskovits Titusz által teljesített munkálatok felvétele.

Mint hogy azonban éppen semmi bizonyítékot nem tud felhozni amaz állítása bizonyítására, hogy díjainak fizetésére nézve terhelte személyes kötelezettséget vállalt, az eskü e részének hamis volta, ebből az okból nem állapított meg.

De az esküvel bizonyított második tény körülményből kifolyólag sem lehet további eljárásnak helye, mert a 7. napló szám alatti elszámolással, továbbá Mácskovits Titusz és Koczka Géza vallomással bizonyítva van, az a ténykörülmény, hogy a szerződés Mamuzsich Lázár és Mácskovits Titusz között nem mint panaszos állítja 1892. évi június hó 2-án, hanem július hó 4-én szűnt meg, panaszos pedig éppen semmi bizonyítékot nem szolgáltatott arra nézve, hogy a szerződésnek az utóbb említett idő-pontban megszünése után még művezetői teendőket teljesített, sőt ide vonatkozó állításait megegyeztetve Koczka Géza tanúnak vallomása, hogy, Mácskovicsal kötött szerződés felbontása után a művezetői teendőket a nevezett tanu teljesítette, mért is nevezett ellen a további büntető eljárás megszüntetendő volt.

Szabacskán a kir. törvényszéknél, mint büntető bíróságnál 1892. évi július hó 2. napján tartott ülésből.

Lukácsy, s. k. Dr. Vasdényei Géza s. k.
jegyző. elnök.

A kulai adószikkasztási monstre bűnpörben a szegedi kir. tábla meghozta ítéletét. A tábla csekély változtatásnál helybenhagyta az első foku ítéletet. Nagy Sándort öt évi fegyházra, Márton Imrét 3 1/2 évi fegyházra, Horváth Károlyt díjnokot egy évi és hat hónapi börtönrre, Pipos Gábert egy évi börtönrre, Irházy Ferenczet két évi és hat havi fegyházra ítélte. Szakáll fölmentetett, ellenében Rainchard 200 frt fő s 100 frt melékbüntetést kapott. Az ítélet közelébb fog meghirdetetténi.

Közgazdaság.

Értéktőzsdei heti szemle.

Budapest, 1895. július 16.

Lusztig Miksa budapesti bank czég heti jelentése a „Zombor és Vidéke” számarra.

Midőn mult heti jelentésünkben utaltunk arra, hogy járadékaink, de különösen a koronajáradék iránt a külföld osztatlan érdeklődést nyilvánít, alig reméltük, hogy máig oly eclatánsan fog az érvényre jutni. A koronajáradék árfolyama ma 100.20, tehát 2 tizeddel a parin felül. Oly eredmény ez, amelyre méltán büszke lehet az ország, a mely folytonos haladással önerejéből jutott oda, hogy az európai tőke bizalmát magának kivívja.

A ma általában hangoztatott, de csak ezen egyetlen jelenségből kiérezhető pénzbőségre a „M P.” így nyilatkozik:

„A pénzbőség a járadékpiacz felé tereli a tőkéseket általában. Feltűnő ugyan, hogy a tőkekamatozás állandó csökkenése mellett a tőke nem azokat a papirokat keresi fel, amelyek arányilag többet jövedelmeznek, és inkább az előre meghatározott, rendszert jöval kisebb kamatozású járadékok felé fordul, csak hogy ép ezen körülmény mutatja leginkább, hogy mennyire megváltoztak a felfogások, és hogy mily nagy a különbség az 1873. év spekulációja és fejletlen játéka és az 1895-ik év józan számítása és meggondolt, öntudatos üzleti eljárása között. Ma a kamatozási viszonyok megítélésénél a biztosság és állandóság ép oly fontos és mértékét adó szerepet játszik, mint a kamat nagysága; a jövőre való tekintet és előrelátás jóval fontosabbnak kezd látszani, mint a jelen bizonytalansága. Ma, a mikor a tőke, az uralkodó pénzbőség következtében, a legmerészebb vállalatokra is kényszerül, ez még inkább érthető és a multak keserű csalódásai után éppenséggel nem csodálható, hogy a tőke az állami fensőség védelme alatt álló járadékokra és nem a kockázottabb vállalatokra adja magát. Ez különben az idők jele és a kamatlab állandó csökkenésében a gazdaságtörténetészek nemcsak a pénzbőséget, hanem egyuttal a tőkések ezen, ha nem is okvetlen helyes, de mindenképp érthető eljárását is fogják láthatni. Egyszóval az, hogy a közönség első sorban és legnagyobb mértékben a járadékok felé fordul, a pénzpiacz nyugodtságát mutatja, és élelken illusztrálja azon újabb időben mindinkább feltűnő jelenséget, hogy ma már a tőzsdé itéletét az apró politikai események legkevésbé sem képesek befolyásolni. Oly gazdasági jelenség ez, amely a folytonos haladás és fejlődés nem jelentéktelen magyarázat foglalja magában.”

A belföldi pénzpiacz helyzete javulást mutat, s ha a vidék igényeit a bankok nem a legköltségesebb módon elégítik ki, úgy ez csak annak tudható be, hogy bankjaink ősi szokás szerint szeretik az alkalmat fel esetleg kihasználni.

A nemzetközi pénzpiaczról igen kedvező hírek érkeznek.

A budapesti tőzsdé érzi a júliust s habár lanyha irányzatról szó sincs, a spekuláció itt levő része és ezen rész igen kicsi, tartja az árfolyamokat és alig konstatalható valami fluctáció.

Járadékok képezték e hét fő forgalmát, a külföld a hazai tőkepenzésekkel karöltve fokozott érdeklődést tanúsított különösen a koronajáradékok iránt s ennek árfolyamát mit már fentebb említettük parin felül emelte.

Bankrészevények mindvégig szilárdak voltak s különösen leszámítolóbank és jelzálogbank volt előtérben a Vaskapu-kölesön kibocsátása folytán javított árfolyamaikat. Élénk érdeklődés volt kedvező felévi mérleg-hírekre osztrák hitel iránt, árfolyama javult, míg magyar hitel el volt hanyagolva. Az új vasipari alapítás előtérbe állította az angol-osztrák bank részevényeit, zárlati realizálások folytán azonban árfolyama csekély. Kisebb emelkedést mutat még keresk. bank, jegybank és fővárosi bank, míg iparbank és fűmél hitel valamivel gyengébb.

Takarékpénztárak közül némi érdeklődés volt pesti hazai iránt.

Biztosító-részvények élénken kerestettek s első magyar 200, bécsi 8, bécsi élet 10, Pannónia 25 jég- és viszontbiztosító 8, nemzeti baleset 5 frttal javult.

Ipari részvényekben a forgalom csekély. **Gőzmalomok** egyáltalán nem voltak forgalomban s téglapapírok iránt is csekély érdeklődés mutatkozott. — **Bánya-papírokban** egy ismert nagy spekuláns czég vételei újabb jelentékeny árjavulást idéztek elő s brassói 10, északmagyar 10, salgó 10 frttal emelkedett. — **Vasművek és gépgyárak** csendesek; csupán Ganz iránt volt némi érdeklődés. Különfelekép kommentálták a Walsler-részvények újabb 15 frtos árhányatlását. — **Könyvnyomdák** közül realizációkra Kosmos 4 frttal esett. — **Újbold** emelkedtek **Vaggon-kölcsönzők** és pedig nemzetközi 6, általános 5 frttal. — A többi idetartozó papír közül csupán nemzetközi villamos mutat fel még nagyobb árjavulást, bécsi keresletre 12 frttal javítván árfolyamát.

Közlekedési értékek csendesek s nemzetközi vasutakban kedvezőtlen bevételi kimutatásokra nagyobb eladások történtek. Helyi papírokban szintén a realizációk tulajdonok s lóvasut 17, villamos 4 frttal esett jelentékenyen, 10 frttal javult győr-sopron-ébenfurti fúzió híreire.

Valuták és devizák változatlanok. Az árfolyamok a következő variációt mutatják:

	Ju nius 28.	Július 5.	Július 12.
Magyar arany-járadék . . .	123.80	123.20	123.00
„ korona-járadék . . .	99.25	99.20	100.20
„ hitelbank-részvények . . .	490.—	489.50	492.—
„ jelzálog-részvények . . .	292.—	291.50	294.—
„ leszámítoló-részvények . . .	311.25	312.—	314.25
Városi villamos vasut-részvények . . .	352.—	354.—	354.—
Rimamurányi részvények . . .	290.—	290.—	294.50
Osztrák hitel-részvény . . .	406.50	408.20	408.50
Osztrák államvasut-részvény . . .	442.—	441.50	440.50
Dei vasut-részvények . . .	112.—	112.20	103.—

IRODALOM.

A tudomány jötevője. Semsey Andor az az ember Magyarországon, a ki szerényen százazreket áldozott már a tudomány-javára. Ennek az áldozatkész férfinak sikerült arcképét hozza legutóbbi (28) számában az Ország Világ. Ebben a számban különben második sorozatát találjuk a g. Zichy Jenő nagyérdékű utazásáról szóló szép képeknek; a harmadik sorozat a jövő héten következik. Valami hét-nyolcz szép kép van a francia forradalomról, melynek most van az évfordulója. A mai szám szövegrészből kiemelkedik Kéry Gyula, Patyi István, Malomhegyi István szép verse, Adorján Sándor, Falk Zsigmond, Krudy Gyula, Kaczer Vilmos, Rentter Sándor, stb. elbeszélése és tárczája. Az Ország Világ előfizetési ára negyedévre 2 frt; mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal (V. Hold u. 7. sz.)

Hirdetések.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírótság 1895 évi 154 számú végzése következtében dr. Berkes Zsiga ügyvéd által képviselt Friedmann testvérek czég javára Lukits Gyula ellen 367 frt 19 kr. és jár erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 570 frtra becsült különféle fűszer árukból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírótság 8627 1894 számú végzése folytán 367 frt 19 kr. tőkekövetelés, ennek 1894 évi október hó 17 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 67 frt 67 krban bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban alperes üzletében leendő eszközésére 1895. évi július hó 22 napjának délelőtti 9 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtovább ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1895 évi július hó 3 napján.

Styrum Mór

kir. jbrósági végrehajtó.

Ügyes elárusító

a női divatúri és női confection szakmából, ki a német, horvát és magyar nyelvet feltétlenül bírja, megbízható, önálló erő, továbbá fiatalabb, csinos külsejű segéd a kézmű és női divatúri szakmából, (nyelvismeretek mellékesek,) ki épúgy a finom valamint a polgári vevőket kiszolgálni képes, kerestetnek. Referenciákkal és fényképpel ellátott ajánlatok **Spitzer Károly** czimére **Eszékre intézendők.**

Dr. Bikár Nenád

köz- és váltó ügyvéd

Z o m b o r b a n

ügyvédi irodát nyitott Bikár Simon ur házában (Szent-György-tér, a városházzal szemben).

Több év óta Theodorovics S. nevén álló (jelenleg Theodorovics J.) kitűnő hírnévnek örvendő

temetkezési vállalat

a tulajdonos betegsége miatt átadandó.

Bővebb tudósítás a tulajdonosnál nyerhető.

Wagner Manó

tan- és nevelő-intézete

Rákos-Palotán (Budapest mellett).

Az intézetben van egy előkészítő tanfolyam, 6 polgári osztály nyilvánosi joggal, 8 gimnáziumi osztály, melyből 4 nyilvánosi joggal bír. Az intézet egy 6 holdnyi, jól ápolat, árnyas, angol parkban fekszik. A tanári kar elsőrangú szakfőnökből áll. Teljesen berendezett tanterem, könyvtár és tornacsarnok. Nagy kiterjedésű játékterek. Tökéletes nyárirtornász. Katonai gyakorlatok. Kitűnő ellátás. A szellemi élet fejlesztése mellett kiváló gond fordítatik a test ápolására is.

Kiváló gond fordítatik a magyar, német, francia és latin nyelvek oktatására.

Mérsékelt nevelési díjak.

Rákos-Palota (Posta-, vasut- és távirat-állomás).

WÄGNER MANÓ

intézeti igazgató és tulajdonos.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási igazgatóság pártfogása alatt*) lévő

*) E. pártfogást
DÁNIEL ERNŐ
magy. kir. keresk. min. ur
0 nagyméltósága 4512/95
sz. leiratában biztosította

„MENTOR“ Ellátási-Vállalat

BUDAPEST, Kerepesi-út 22. szám

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 42 frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr. havi befizetés mellett.

„Ellátási könyvecskéket“

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,

1 kiállítási tombolajegyet, végül egy 2000 koronás baleset biztosítási bázisát tartalmaznak.

Egy ilyen könyvecskét, (2 személy is használhat, 4-4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz). — Előfizetéseket csakis korlátozott számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadnak, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak.

A Budapest - Erzsébetvárosi Bank - A „Mentor“ Ellátási - Vállalat.

Dr. Morzsányi Károly
országgy. képviselő

Ehrlich G. Gusztáv
főv. biz. tag

Rózsa Lajos
igazgató

Hegedűs Dániel
titkár

Takács Zsigmond
az Első magy. alt. bizt. társ. közp. főfelügy. főv. biz. tag

Stadler Károly
haz. és szálloda tul.

Prospectust kívánatra ingyen és bérmentve.